

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 178. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Svetovna vojna.

Rusi zasedli Črnovice in oblegajo Premisel. -- Rusi premagani na Ogrskem. -- Srbi pri koncu. -- Mesečni boji na Francoskem.

Avstrija — Rusija.

Rusija je postavila proti Avstriji in Nemčiji v boj 32 armadnih zborov in 32 rezervnih divizij; na avstrijsko mejo je vrgla 20 armadnih zborov in veliko rezervnih divizij.

Skupni nastop avstrijskih in nemških čet na Rusko-Poljskem ob severni meji Galicije je Ruse popolnoma iznenadil. Ko so ruske čete prišle čez Vislo in hotele prodirati proti Opatovu, so naši potisnili Ruse čez reko nazaj in se polastili utrdbe ob mostu pri Sandomiru. Sandomir leži na meji, Opatov pa od Sandomira 30 km proti severozapadu. Okoli Tarnova in Rzeszowa, so se naši zopet polastili železniških prog, katere so imeli nekaj časa zasedene Rusi.

Avstrijsko vojaško poveljstvo je razglasilo Črnovice za odprto mesto. Zapustilo je mesto vse vojaštvo in del prebivalstva. Rusi so vkorakali v mesto dne 2. septembra. Odpeljali so iz Črnovic v notranjo Rusijo kot talce župana dr. Weiselbergerja in pet drugih veljavnih mož. Za poveljnika mesta so Rusi postavili generala Zevrejenova, za župana nekega Romuna in za njegova namestnika enega Nemca in enega Žida. Bukovinska deželna in finančna oblastva so se preselila z bankami vred v Dorno Vatro, ki leži na jugu Bukovine ob romunski meji. Mestu so Rusi naložili 600.000 rubljev vojnega davka, pa so pozneje, ker so meščani lepo ž njimi ravnali, to svoto znižali na 300.000 rubljev. Razdrli so Rusi vodovod in požgali lepo palačo grško-vzhodnega metropolita. Dne 23. septembra je prišel v Črnovice novi ruski guverner. V mestni posvetovalnici je bila slovesna seja, pri kateri je župan obljubil, da se bodo meščani zadržali mirno, kakor doslej.

Poroča se, da so Rusi skoraj popolnoma izpraznili Bukovino, katero so imeli cel mesec zasedeno. Ogri upajo, da bodo v prihodnjih dneh Rusa prepodili iz dežele. V Komitatih Bereg in Ung so bili Rusi že odpodeni, treba jih je izgnati le še iz Marmarosa.

Trdnjavo Premisel so Rusi obsedli od vseh strani. Naša posadka se brani z vso hrabrostjo. Napravili so naši več izpadov, potisnili Ruse nazaj in jih dokaj pripeljali v trdnjavo kot vjetnike. Rusi napadajo trdnjavo z velikimi izgubami, ker silovito delujejo trdnjavski topi. Drugod po Galiciji se pa Rusi umikajo.

Poveljnik Auffenberg, zmagovalc pri Zamostju, je bolan prišel na Dunaj. Ker se mu je zboljšalo, se utegne prihodnji teden vrniti na bojišče.

Knez Oton Windischgrätz je bil pri napadu na Ruse od drobca šrapnela ranjen.

Poljske prostovoljne legije štejejo že do 20.000 mož. Legionarji so bili že v bitkah.

Rusi so v Varšavi aretirali znanega poljskega pesnika Mencinskega in so ga poslali v Kalugo.

Ruski car je prišel osebno na bojišče, da bi podžgal pogum ruskih vojakov, in sicer v Lublin.

Rusi na Ogrskem. Ruski kozaki so prodrli na Ogrskem do mesta Marmaros-Sziget. Zadnji petek se je slišalo gromenje topov od Nagybockske. Ob sedmi uri zvečer je prišla do mesta Szigeta prva stotnja kozakov. Meščani se niso hoteli braniti, ampak je šel v njihovem imenu župan baje z zastavo Rusom naproti in jih je prosil, da naj mestu prizaneso. Kozaki častnik je odgovoril, da se zvečer ne bo pogajal in da naj le mirno gredo spat, ker bodo ruske čete šele v soboto vkorakale v mesto. Ko so Rusi šli v mesto so streljali v zrak. To je pa prebivalce tako ostrašilo, da jih je veliko pobegnilo in so pribežali v nedeljo, dne 4. oktobra zjutraj, celo v Budimpešto. Marmaros-Sziget je glavno mesto komitata Marmaros, leži na reki Tisi. Odtod drži železnica v Stanislav v Galiciji. Mesto ima 18 tisoč prebivalcev, ki so Madjari, Nemci in Romuni, tretjina je pa Judov. V komitatu Marmaros, ki ima 310.000 prebivalcev, je 221.000 grških katoličanov, ti so večinoma Rusini. Nekaj ruskih kozakov je odšlo v ponedeljek naprej proti zahodu in pri Hoszumezö so jih prijeli naše zbrane čete. Kozaki so se vrnili, ne da bi bili kaj streljali. — Dne 5. oktobra opoldne se je pričel hud boj z Rusi pri vasi Tecsö. V naši prvi črti je stalo 2000 poljskih legionarjev. Po hudem boju so naši dosegli popolno zmago. Rusi so bili deloma vjeti, deloma uničeni.

Rusi so se utaborili na Ogrskem pri Marmaros-Szigetu in so poizkusili pač prodirati naprej proti Hostzu-Mezö in Tarackközu, a so jih naši zavrnili. Na znanega ruskega zrakoplovca Vasiljeva so naši streljali, ko je vohunil pri Lvovu. Prisilili so ga, da je prišel na zemljo in so ga potem vjeli.

Dne 6. oktobra so naše čete pri Marmaros-Szigetu premagale Ruse in jih podile nazaj do Nagy-Bocska. Še isti dan so se vrnile v mesto upravne oblasti in pričele svoje delovanje. — Pri Uszoku je padlo silno veliko Rusov. Boj je trajal dva dni. Naši so pokopali osem tisoč padlih Rusov. V Karpatih, zahodno od prelaza Visoko, ni nobenega Rusa več. Prebivalci se vračajo v svoje kraje.

Avstrija — Srbija.

Iz Sofije se poroča: Srbi imajo velikanske izgube. Moravska divizija je bila pri Bogatiču skoro popolnoma uničena, šumadska divizija je pa izgubila nad polovico moštva. Dosedaj je najmanj četrtina srbske armade za boj nesposobna, med temi je nad 13.000 mrtvih. Pretekli teden se je vršil v Nišu ministrski svet pod predsedstvom kralja Petra. Sestaviti so nameravali mirovni predlog Avstriji. Neki ruski veliki knez je govoril proti, tako da ni prišlo do nobenega končnega sklepa.

Srbske izgube cenijo nekateri na 14 tisoč mrtvih in 50 tisoč ranjencev.

Pri Krupanju so se Srbi obupno borili in so imeli dobre postojanke. Avstrijci so bili pa v premoči in je posebno artilerija napravila Srbom velike izgube. Srbi so pobegnili in pustili na

bojišču dokaj mrtvih in ranjenih. Mnogo Srbov so naši ujeli.

V srbski vojski je upor. — Srbska vlada se je preselila v Skoplje.

Avstrija — Črna Gora.

V vzhodno Bosno so vpadle srbske in črnogorske čete. To je prisililo naše poveljnike, da so poslali armado izganjat sovražnika. Prišlo je do bojev. Dve črnogorski brigadi, spiška pod poveljstvom generala Vukovića in zetaka pod generalom Rajevićem, sta bili po hudih dvodnevih bojih popolnoma premagani in vrženi proti Foči. Črnogorci so v silni zmešnjavi zbežali čez mejo. Obe brigadi sta morali prepustiti ves svoj tren in zaloge, katere so Črnogorci naplenili po Bosni. Nekaj naših vojakov so Črnogorci na zverinski način pohabili.

Črnogorcem je ostalo od 42.000 vojakov še 18.000 za boj sposobnih.

Nemčija — Francoska.

Francoska je dobila ojačenja. General Joffré je dobil 200.000 mož iz Provence in 180.000 mož od švicarske meje. Pripravlja se general Joffré, da bo napravil prihodnje dni splošen napad na Nemce.

Čudoviti so nemški rovi ob Aisni, veliko jih je in so še bolj globoki, kakor oni ob Marni. Dele se v tri dele. Prvi del je za predstražje; 200 m zadej leže glavni rovi, ki so na vrhu cementirani in pokriti, deloma zato, da sovražnik prelasko vanje ne vdere, deloma pa tudi zato, da se iz areoplanov težje vidijo. Za drugo črto ni več rovov, ampak so le velike in dolge votline, kjer so spravljena živila in strelivo in kjer stoje kuhinje. V teh votlinah so tudi ležišča za vojake in poljski topovi, veliki oblegovalni topovi pa stoje za tretjo črto na cementnih temeljih. Tako je to podzemeljsko mesto, ki se razprostira 10 km daleč v dolini reke Aisne, tja do Argonov. Hodniki vodijo pod zemljo iz votline v votlino. V teh votlinah se skriva na tisoče moštva, tako, da se oddaleč ničesar ne opazi.

Nobene skrivnosti ni več, da je avstrijska artilerija odlično sodelovala pri zavzetju Namurja, Givete, Maubeuge in da sedaj pomaga pri napadih na Antwerpen. Celo Francozi občudujejo junaštvo in spretnost naših vojakov. Častniki iz zrakoplova opazujejo sovražnika in dajo našim topovom smer, kam naj streljajo.

Francozi imajo le malo ujetnikov. Dne 24. septembra so prignali v Pariz okoli 100 nemških vjetnikov in med njimi enega generala, ki je bil vjet pri Reimsu.

Francozi so dobivali iz Verduna vedno novega streliva. Nemci so zato hoteli razdreti železniško progo med Verdunom in sv. Mihaelom. To drzno delo sta uspešno izvršila dva nemška častnika s 24 pionirji. Splazili so se med sovražnimi stražami zapadno od reke Maas, preplavali široko reko in potem šli dalje po močvirjih in jarkih, polnih vode, med francoskimi predstražami. Prišli so do železniškega mostu in ga raz-

strelili. Razdrli so tudi podzemsko brzojavno zvezo med Verdunom in sv. Mihaelom. En poročnik in en podčastnik sta utonila v reki, drugi so srečno prišli nazaj. Ti so bili odlikovani z železnim križem.

Francoski finančni minister Rebot je v ministrskem svetu naznanil, da finančno stanje ni slabo, in da ne bo treba seči po javnem posojilu.

Nemške dame prav pridno izdelujejo razne reči za ranjence in drugo, kar potrebuje nemška armada. Tako je zaposljenih 20 milijonov Nemk.

V glavni stan je prišel predsednik Poincaré, da bi dvignil pogum vojakom. Spremljata ga vojni minister Millerand in ministrski predsednik Viviani. Časniki pišejo: „Ako Francoska sedaj ne zmaga, ne bo zmagala nikoli.“

Francozi utrjujejo mesta okoli Pariza. — Francozi in Angleži imajo na bojišču 70.000 avtomobilov. Nemci pa imajo 35.000 avtomobilov. Tedaj je samo na nemško-francoskem bojišču v rabi nad 100.000 avtomobilov.

V francosko vojsko je vstopilo precej italjanskih prostovoljcev. A tem prostovoljcem, ki se morajo bojevati v prvi vrsti, se ne godi dobro.

Francoska bojna črta je sedaj dolga 500 kilometrov.

General Galieni je dal izgnati iz Pariza vse voditelje socijalne demokracije, med njimi je pet poslancev.

Nemci so bombardirali iz zrakoplovov Compiègne in kolodvor zelo poškodovali.

Nadaljeso zavzeli v Vogezih sotesko „Schlucht“ in Francoze zapodili čez mejo.

Boji med Francozi in Nemci trajajo že tri tedne neprenehoma in ne pride do nobene odločitve. V dolini Münstra, v Alzaciji na Nemškem so Francozi napadli Nemce, pa so bili odbiti.

V Kreuzotovi tovarni Francozi noč in dan vlivajo nove težke topove, katere popeljejo sredi oktobra na bojno polje.

Nemčija — Rusija.

Zadnji čas so Rusi pričeli s pohodom čez Njemen ofenzivo proti guberniji Suvalki. Nemci so premagali levo krilo te ruske armade in s tem dosegli, da se je ruska ofenziva nehala. Pri Suvalki so začeli Nemci zmagovito prodirati. Pri Opatovu so vjeli Nemci 3000 Rusov in dobili v pest več topov in strelnih pušk. Pri Radomu so napadli dve ruski kavalerijski diviziji in ju nagnali proti Ivangorodu.

Napad Rusov na Nemce v guberniji Suvalki je bil odbit. Rusi so izgubili 2700 vjetnikov in devet strojnih pušk. — Zahodno od Ivangoroda so Nemci dobili 4850 vjetnikov. Zasedli so Nemci mesto Taugogen v ruski guberniji Kovno. Mesto leži sedem km od pruske meje.

Na Finskem so Rusi začeli graditi ob vsem obrežju močne utrdbe in skupaj spravljajo težke topove.

V poljskih pokrajinah, katere so Nemci vzeli Rusom, se je razglasila poleg poljščine za državni jezik tudi nemščina.

Nemčija — Belgija.

Antverpen. Nemci so začeli streljati že na mesto Antverpen. Vzeli so na prostem polju pred mestom 52 poljskih topov in več strojnih pušk med njimi tudi angleške. Vlada se je preselila v Ostende, kralj je pa ostal v Antverpnu. — V zalivu pred Antverpnom so Belgijci razstrelili z dinamitom nemškim in avstrijskim ladjam parne kotle. Avstrijskih ladij ni bilo veliko končanih.

Belgijska vlada se pripravlja, da bo pobegnila v London. S stolne cerkve v Antverpenu in s kraljeve palače vihra belo-rdeča zastava, da bi se preprečilo obstreljevanje teh poslopij.

Nemci jemljejo pred Antverpnom po vrsti forte in redute, ki leže med forti. Ti forti spadajo k zunanjemu pasu utrdb in so od glavnih mestnih nasipov oddaljeni kakih 15 km. Nemci so vzeli že več fortov in redut ter zaplenili 330 belgijskih topov. Nemški zrakoplovci so pa metali v mesto razglase, s katerimi so prebivalce pozivali, da naj izroče trdnjavo brez prelivanja krvi.

Od Antverpna so spustili Belgijci proti Nemcem s peskom obložen vlak, ki je pri Hale trčil ob nemški vlak. K sreči so bili malopreprij iz tega vlaka izstopili nemški vojaki. Vlak je bil popolnoma razbit. Nemci so nato razstrelili dva

mostova zahodno od Hale. Precej nato pridrvita dva belgijska stroja in sta padla v vodo.

Nemci so vzeli mesto Lier, ki leži jugovzhodno od Antverpna in šteje 23.000 prebivalcev. Z ladij so Belgijci spravili velike topove in so jih ponoči postavili v bojno črto pred Antverpen. Plinove svetilke se ob 7. uri zvečer po mestu ugasnejo, električne svetilke po ulicah sploh ne gore.

Nemčija — Angleška.

Angleške ženske, imenovane sufražistke, so naznanile vladi, da so pripravljene iti v boj. V treh mesecih boče baje ta ženski zbor izvežban. Častnike, ki jih uče streljati, plačujejo same.

Turčija pred vojno.

Angleška, Francoska in Rusija so poslale Turčiji nekak ultimatum, in so zahtevale od nje, da mora odpreti Dardanele.

Ruska — Turčija.

Na Kavkazu se vrše manjši boji med turškimi četami. Turki so vjeli osem ruskih častnikov in 80 vojakov.

Afganistanska vojska napreduje proti Turkestanu in je prekoračila rusko mejo.

Srbija — Bolgarska.

Bolgari iščejo povoda, da bi zasedli srbski del Makedonije. Trozveza je že dala dovoljenje in upajo, da jim Grčija tudi ne bode branila. V Stipu je prišlo med srbskimi orožniki in bolgarskimi Makedonci, ki niso hoteli iti v vojno zoper Avstrijo, do krvavih spopadov. — Tudi Albanci se branijo iti v boj s Srbi, zato jih Srbi rabijo le bolj za stražo ob železniških progah. Nekaj mohamedanskih Albancev, ki so bili v bojih, pa niso hoteli na Avstrijce streljati, so srbski častniki postrelili.

Bolgarski četaši delajo preglavice ne le Srbom, ampak tudi Grkom. Četa, obstoječa iz 200 muslimanov, je razdrila tri mostove med Ostrovim in Vladovim. Eden teh mostov je bil nad 100 metrov dolg.

Srbija — Grčija.

Pašič je prosil Grčijo pomoči, ker stanje srbske armade postaja vedno bolj obupno. Grčija pa pomoči ni hotela obljubiti.

Ministra pri cesarju. Dne 5. oktobra sta bila pri cesarju v avdienci vojni minister Krobotin in zunanji minister grof Berchtold. — Sin grofa Berchtolda je šel v vojno kot prostovoljni rekrut.

Francozi streljajo na Kotor. Dne 5. t. m. so francoske ladje, tri velike oklopnice in več križark, začele streljati na utrdbe v Kotorju. Kroglice naših topov so poškodovale dve francoski ladji, da sta se morali umakniti.

Francoska ladja potopljena. Nemški križarki „Scharnhorst“ in „Gueisenu“ sta v Tihem morju razstrelili malo francosko topničarko „Zé-lée“, potem pa obstreljevali odprto mesto Papeto.

Romunija. Bivša francoska cesarica je pisala romunskemu kralju Karolu pismo, s katerim ga spominja, kaj je njen soprog Napoleon III. storil za Romunijo, in ga prosi, naj se približa trojnemu sporazumu.

Indijske čete so prišle na Francosko v Marsiljo. Prišlo je več knezov s krasnimi turbani, ponosno sedečih na konjih, in francoske dame so jim metale šopke.

Albanija. Essad paša je prišel v Drač in je bil imenovan za predsednika začasne vlade. Nato se je odpravil v Valono.

Di San Giuliano, italijanski ministrski predsednik, bo vsled bolehnosti odstopil.

Angleška ima pripravljenih 136.000 vojaških novincev, katerih vežbanje pa počasi napreduje. V Ameriki je kupila Angleška 100.000 kosov jeklenih plošč, iz katerih se bodo delale prenosne hiše za vojake. Zaprl so na Angleškem 90.000 inozemcev. Imajo jih v velikih vjetniških taborih. Gotovo je vmes mnogo Avstrijcev, ki so prišli iz Amerike.

Romunija je dovolila, da se bo izpeljalo v Nemčijo en milijon meterskih centov žita.

Boji pri Tsing-Tau. Združeni Japonci in Angleži so izgubili pri prvem naskoku na Tsing-Tau 2500 mož, katere so uničile nemške mine, topovi in strojne puške. Streljali sta na Japonce in Angleže avstrijska križarica „Cesarica Elizabeta“ in nemška ladja „Jaguar“.

Južno-afrikanska unija. Burski general Dela Rey, ki je nasprotnik predsednika Bothe, je bil na ulici od policije ustreljen. Sodi se, da je bil to političen umor.

Hud potres v Mali Aziji. Dne 4. oktobra je bil v Bonduru v Mali Aziji močan potres, nad 2000 oseb je izgubilo življenje. Lahni potresni sunki se še ponavljajo.

V Sparti je bilo 3000 hiš popolnoma porušeni, ostalih 2000 hiš je pa za stanovanje ne- sposobnih. Življenje je v tem mestu izgubilo 1500 oseb, v celi okolici pa pet tisoč.

Kanada naša nasprotnica. Kanada je samostojna angleška kolonija v Sev. Ameriki. Obsega skoro 10 milij. kv. kilometrov, a šteje le malo nad 7 milijonov prebivalcev. Njeno prekomorsko izseljeniško družbo Canadian pacifique je naša država v zadnjih letih močno podpirala, tako da je danes v Kanadi blizu 300.000 Avstrijcev, med temi okoli 70.000 vojni dolžnosti podvrženih. Da si bi v sedanji vojski lahko Kanada v ozadju ostala, vendar na vse mogoče načine pomaga trojnemu sporazumu in škoduje naši dvozvezi. Angliji pomaga s 50.000 vojaki, s 50 milijoni dolarjev, z 1 milijonom vreč pšenice, z 1 ladjo za ranjence in z nakupom 3 drednotov. Nam pa nagaja s tem, da onemogoča vrnitev v domovino našim vojakom in šikanira ter preganja naše podanike. Naš konzul, ki je moral iz Kanade pobegniti v Newyork, piše, da zlasti Francozi, katerih je v Kanadi skoro eno četrtno prebivalstva, hujskajo zoper naše ljudi in da so naših že par tisoč odpustili od dela. Akcijske družbe pa so sklenile, da našim delničarjem ne plačajo dividend. Morebiti bo ta bridka izkušnja vendar izposlovala našim domačim podjetjem prednost pred nehvaležnimi tuji in ohladila navdušenje za Ameriko med našim ljudstvom.

Ruska svobodoljubnost v Galiciji. Znano je, kako preganja Rusija svoje katoličane iz strahu, da ne bi ruski narod našel poti nazaj k Rimu. V zasednem delu Galicije in Bukovine zdaj izkazuje ljubeznivost zlasti grško-katoliškimi Poljakom in Rusinom, katerih se vsled njihovega obreda, ki je skoro enak ruskemu pravoslavnemu obredu, najbolj boji. Poglavarja uniatov (grško-katolikov), nadškofa Szeptycki-ja, ki je po rodu poljski šlahčič, je odpeljala v notranjost Rusije, da ne bi mogel posredovati proti pravoslavljenu svojih ovčič. V Lvov pa je poslala pravoslavnega nadškofa Eulogija, da bi deloval za odpad. Službo božjo opravlja Eulogij v grškokatoliški cerkvi, dasi ima Lvov lepo pravoslavno cerkev. Da bi lažje popravičavila zasedene pokrajine, namerava Rusija ustanoviti posebno avtonomno rusko vlado, ki naj bi najbolj začela „delovati“ na cerkvenem polju, sv. sinod pa je poslal svoj blagoslov tistim katoličanom, ki bi hoteli prestopiti k pravoslavju. Tudi ranjencev in vjetnikov v tem oziru ne puste pri miru; posebna družba jim vsiljuje pravoslavne knjige in slike ter v postrežbi daje prednost odpadnikom od Rima. Uniatske cerkve pretvarjajo v razkolne in duhovne staroslovenskega obreda silijo, da oblečejo razkolno cerkveno opravilo. Rusko slovanoljubje bo najbrž še nove mučenike podarilo katoliški cerkvi.

Internacionala ne drži. Med soc. demokrati se gode čudne reči. Ob začetku vojske so zažgali nemški sociji svojo rdečo zastavo, simbol mednarodnega socializma, pod Bismarkovim spomenikom. Zdej je prišlo na dan zanimivo odkritje, da je mednarodno vodstvo soc. demokracije, ki je v rokah Francozov in Belgijcev, preprečilo vstajo svojih bratov na Ruskem, ker bi tak nastop oslabil francoskega zaveznika. Med tem, ko so socialnih demokrati v posameznih vjaskujočih se državah izjavili svojo solidarnost z vlado, je bilo čitati v nekem socijalno-demokratskem dnevniku, da je z oklicem francoskih in belgijskih socialnih demokratov na nemški narod dejansko dokazano, da je mednarodnost socijalne demokracije uničena. Tako je v vojski dozorelo, kar je v miru cvetelo: razpadanje rdeče internacionalne. Pokazalo se je, da rdeča nit ne vzdrži napada narodnega navdušenja.

NOVIČAR.

Kolera na Kranjskem.

Begunci iz Galicije so zanesli na Kranjsko kolero, pojavila se je v Litiji in v Idriji.

Kolero povzročajo bacili, ki se nahajajo v črevesnih in želodčnih izločkih za kolero obolelih in okrevajočih. Ta izločila kaj lahko okužijo vodo (na pr. vodnjakov in rek) ter različna jedila, po katerih se potem širi kolera. Obolimo pa tudi, če pridemo v dotiko s perilom, obleko in drugimi predmeti, ki so jih rabili za kolero oboleli ljudje. Kolera se tedaj širi kakor legar ali tifus. Ker človek naglo lahko zbolí in umrje, se je ljudje boje. Paziti je pri koleri na to, da se bolnik izolira, in da se okuženje ne širi. Varovati se je treba nekaterega sadja, zelenja, surovega mleka, in tudi vsega, kar napravlja vnetje črev. Priporoča se pogosto umivanje s kakim razkužilom, n. pr. 2% lizolovo ali lizofornovo raztopino, in sploh naj se pazi na snago in zmernost.

kupe mrtvih. Pravijo, da Rusi pobijajo naše ranjence, pa to ni res. Meni je bilo slabo, pa mi je en ruski podčastnik vode dal. Vzeli so mi patrone in drli naprej. Tako sem ležal težko ranjen kake štiri ure v najhujšem ognju sredi Rusov in sem opazoval Ruse, ki so padali kakor muhe od naših krogelj. Potem so naše čete sovražnika nazaj pognale. Jaz sem ležal na polju v sredi med našimi in ruskimi četami. Proti večeru je ogenj malo prijenjal. Pomoči nisem dobil nobene. Nisem mogel lahko hoditi, pa sem vzel zlomljeno puško in sem se ob njo opiral kaki dve uri, da sem prilezel do reševalne postaje v Grodek. Tu so me obvezali in na kolodvor odpejali. Po tridnevni dolgi vožnji sem prišel v Maribor. Nogi se mi dobro celita.

Darila povodom vojne za podružnico deželnega pomožnega društva »Rdeči križ« v Kranju.

Nabiralna pola županstva na Trati: Bizjak Janez 50 v, Bogataj Jakob 1 K, Cadež Pavel 1 K, Darlik Marija 20 v, Debelak Marija 20 v, Dolinar Blaž 1 K, Dolinar Janez 2 K, Galičič Gregor 40 v, Gregorin Gustelj 60 v, Jelovčan Apolonija rjuho, Jelovčan Blaž 2 K, Jelovčan Neža 60 v, Kokal Anton 1 K, Kokal Janez 1 K, Kokal Simon 20 v, Kokal Urban 1 K, Krek Janez 40 v, Miklavčič Marija 50 v, Miklavčič Neža 1 K, More Andrej 40 v, Mur Franc 10 v, Mur Janez 20, Mur Ter. 1 K, Oblak Gregor 1 K, Peterlj M. 1 K, Peterelj Janez 1 K, Pivec M. 1 K, Platiša Janez 40 v, Potrebuješ Marija 50, Prevec Marija 1 K, Primožič Anica 60 v, Primožič Marija 60 v, Riharičič Janez 20 v, Šturm J. 1 K, Šturm Marija 1 K, Šubič M. 50 v in rjuho, Tavčer A. 40 v, Tavčer Ignacij 1 K, Tavčer Marija 80 v, Tavčer Simon 1 K, Uršič Fr. župan 7 K 70 v, Ušeničnik Pavel 40 v, Vidmar Ana 1 K, Vihar Neža 60 v, Zajc M. 1 K. — Skupaj 40 K.

Nabiralna pola župnega urada v Podbrezjah: Ažman Jožici 2 K, Ažman Felena 1 K, Aljančič Ana 2 K, Babič Andrej 2 K, Bozja Ivanka 2 K, Blizjak Jakob 5 K, Brodar Meta 40 v, Brajc A. 3 K, Babič J. 1 K, Babič A. 1 K 80 v, Čermilec M. 60 v, Čarman Mat. 40 v, Čarman Ivanka 40 v, Debeljak Mica 2 K, Drinovec Rotija 40 v, Dobro M. 40 v, Finžgar Jera 1 K, Fister Jernej 1 K, Finžgar Jože 20 v, Fabjan Helena 10 v, Finžgar M. 1 K, Gregorc Neža 1 K, Gašperin Marija 40 v, Golba Mana 20 v, Gašperin M. 40 v, Golba Franca 20 v, Golba Janez 1 K, Jeglič Jernej 2 K, Jeglič Marija 2 K, Jeglič Terezija 2 K, Jerala Anton 2 K, Jerala Marija 2 K, Justin Franc 50 v, Jelenc Franciška 20 v, Keršič Franc 2 K, Keršič Franciška 2 K, Keršič Meta 1 K, Kern Marija 40 v, Keršič Marija 1 K, Kuntič Anton 1 K, Keršič Katarina 2 K, Keršič Cecilija 1 K, Keršič Helena 1 K, Lužan Marija 1 K, Mihelič Franc 50 v, Mihelič Franca 40 v, Markovič Marija 40 v, Markelj Rok 3 K, Okorn Mica 1 K, Osel A. 40 v, Pretnar Ignacij 2 K, Praprotnik Franc 1 K, Praprotnik Janez 2 K, Pretnar Fr. 2 K, Peternej Ant. 1 K, Pretnar Marija 2 K, Peternej Jernej 2 K, Pavlin M. 1 K, Pagon Marjana 50 v, Potočnik Neža 40 v, Pavlin M. 40 v, Pirč Reza 40 v, Peternej Janez 1 K, Potočnik Marija 1 K, Rojic Jera 2 K, Rant Helena 1 K, Rant Francka 60 v, Rakovec Jera 20 v, Rojc Jera 20 v, Stroj J. 2 K, Stroj Franc 2 K, Sluga Fr. 2 K, Šbevnek R. 40 v, Sušnik 20 v, Stroj Jera 2 K, Štular A. 2 K, Štular J. 2 K, Škofic M. 2 K, Škofic Iv. 2 K, Štular M. 70 v, Štular An. 1 K, Štular J. 1 K, Štular Fr. 20 v, Štular Marija 5 K, Tomazin Marjeta 40 v, Teran 1 K, Vondraček Venceslav 12 K, Udir M. 60 v, Zaplotnik M. 20 v. — Skupaj 170 K 20 v.

Nabiralna pola župnega urada na Šenturški Gori: Anžič Marija 20 v, Anžič Miha 1 K, Čibašek Vinko 5 K, Dobovšek Miha 1 K, Dolinšek Janez 1 K 20 v, Frantar Janez 1 K 30 v, Frantar Miha 20 v, Frantar Mica in Franca 60 v, Grlic Florijan 3 K, Grlic Jože 1 K, Grlic Mica 2 K, Habjan Janez 1 K, Hariš Jože 1 K, Hariš Marija 80 v, Jagodic Andrej in Martin 50 v, Jagodic Franca 5 K, Jagodic J. 5 K, Jagodic J. 2 K 40 v, Jagodic Janče 30 v, Jagodic Jože 1 K, Jagodic Kat. 40 v, Jagodic Lovr. 2 K, Jagodic M. 1 K 10 v, Jagodic Meta 1 K, Jagodic Mica 20 v, Jagodic Mica 1 K, Jagodic Neža 1 K, Jagodic Tinček 20 v, Jagodic Tine 1 K, Jerše Ivana 60 v, Jerše Jože 80 v, Jerše Stefan 2 K, Kočar Janez 70 v, Kočar Marija 30 v, Krivec Josefa 40 v, Lanišek Angela 1 K, Lombergar M. 1 K 16 v, Maleš Janez 1 K, Mulej M. 50 v, Novak Angela 1 K 10 v, Novak Fr. 20 v, Novak Janez 1 K, Novak J. 1 K, Novak Jože in Peter 40 v, Novak Mana 5 K, Perne Janez 40 v, Perne Urh 60 v, Podgoršek M. 20 v, Rebernik Franca 40 v, Rebernik Ivana 50 v, Rebernik Janez 1 K, Rebernik Marjana 10 v, Remc M. 1 K, Sajovic Minka 2 K, Šliber Jože 80 v, Škrjanc Mica 1 K, Spruk Primož 4 K, Štirn Andrej in Jože 40 v, Štirn Marijana 1 K 20 v, Štular Katarina 1 K, Štular Miha 2 K, Vr-

hovnik Jože 3 K, Vrhovnik Kat. 60 v, Vrhovnik Pol. 40 v, Zamljen Franca 20 v, Zamljen Josefa 20 v, Zupin Jože 1 K, Zupin Marija 40 v, Zupin Marija in Primož 1 K 40 v, Žagar Janez 1 K, Žagar Jera 60 v, Žagar Lovrenc 20 v. — Skupaj 84 K 16 v.

Za ranjence vojake so darovale Rdečemu križu v Kranju vasi: Naklo, Strahinj, Prebačevo, Stražišče, Besnica, Šenčur, Podbrezje, Prmskovo, Orehek, Tupaliče, Sred. Bela, Huje, Zgornje Bitnje, Voklo, Visoko. Vsega skupaj se je darovalo:

v infanterijsko bolnico v Ljubljani 21 zabojev in ena vreča
 „Mladiko“ : : 11
 domobransko bolnico : : 9
 garnizijsko : : 1
 uršulinski samostan : : 8 in ena vreča.

Vsem blagim darovalcem, gospem in gospodičnam sotrudnicam, ki so pobirale sadje, blagim gospem v Kranju, za brezplačni prevoz sadja na kolodvor v Kranju, Bog plačaj! Srčna hvala tudi častiti duhovščini v Kranju in okolici, ki je s svojim priporočanjem pri ljudstvu pripomogla, da so ljudje v tako obilni meri darovali sadje za ranjence! Naredilo se je tudi 263 blazinic. Vsem blagim darovalcem in pomagalcem pri šivanju: prisrčni Bog plačaj!

ZADNJE VESTI.

Dunaj, 8. oktobra. Bivši srbski vojni minister Miloš Božanovič je prodril s srbskimi četami čez Višegrad na Romanjo planino, 10 km od Sarajeva. Po dvodnevni bitki so ga naši premagali in so dobili v pest en srbski bataljon in več brzostrelk. Srbi so bili premagani tudi pri Srebrenici v Bosni ter vrženi v Bajno Basto na ono stran Drine.

Berlin, 7. oktobra. Boji na Francoskem še niso prišli do odločitve. Napad Francozov pri Verdunu je bil odbit.

Budimpešta, 8. oktobra. Rusi so se v Galiciji umaknili, tako da imajo naši že črto Sandomir-Ranižov-Rešov-Sanok. Za to črto se prične te dni velika bitka. Naši so vzeli Rešov in potisnili Ruse do Bareča pri Dinovu, zapadno od Přemsla. Da Rusi pojdejo iz Galicije, kažejo pogosti požari v Lvovu.

Dne 5. oktobra je umrl naš ljubljeni oče

Anton Beton p. d. Guzi,
tesarski mojster in veteran.

Gospod kaplan Jernej Hafner ga je lepo z Bogom spravil. Slavno Veteransko vojaško društvo iz Kranja ga je dne 7. oktobra spremilo k zadnjemu počitku na Rupo; slavna godba Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva iz Kranja je med pogrebom igrala pretresljive žalostinke. Vsem izrekamo našo srčno zahvalo. Blagi pokojnik naj počiva v miru!

Mala Rupa, 7. oktobra 1914.

Žalujoci otroci.

Prosimo, da se poravna naročnina za „Gorenjca“.

Pazite na otroke!
 Požari se pojavljajo!
 Vzemite otroke seboj!

J. Zmet, Kranj
 oblastv. izprašani zidarski
 : mojster — strokovnjak. :

Praktična izoršitev
 oseh staobnih načrtov,
 :: statičnih in staobnih
 proračunov.
 Zgradba novih in
 poprava starih poslopij.
 — Tehnična pisarna.
 Strokovna mnenja v
 oseh staobnih zadevah.

Prešičerejcem naznanjam, da imam

MRJASCA

NEMŠKE PASME

od c. kr. kmetijske družbe kranjske
 na razpolago za spuščanje.

Franc Okorn po domače Višnar
 v Šenčurju.

Teodor Korn

pokrivalec streh, klepar ter vpeljevalec
 vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8

priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del in pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škričjem, z azbest-cementnim škričjem »Eternit«, dalje z izbočeno in ploščnato opeko, lesnocementno in strešno lepenko. Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Popravila točno in ceno. Proračuni brezplačno in poštnine prosto.

Podružnica v Trstu, Via Miramare št 71,
 ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Samo K 6.50

boljše K 8.50 in 10.50

stane v

P prvi gorenjski razposiljalni

Ivan Savnik, Kranj

4 1/2 M za eno fino zimsko žensko obleko, v poljubni barvi.

...

Čevlji moderni in trpežni finejši kot povsod drugod.

...

Zimsko triko perilo

za vojake od najcenejše vrste po zelo ugodni ceni.

6 52-41

...

Pelerine moške,

doma izdelane, samo še nekaj časa

K 7.50, 8.50, 9.50.